

Vízcepppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

32. évfolyam 3. szám

2024. október

A Duna mentén védekezőket köszöntötte igazgatóságunk

Az árvíz elleni védekezésben résztvevő 163 TIVIZIG dolgozót, illetve a munkájukat itthonról segítő kollégákat köszöntötte Debrecenben igazgatóságunk vezetése 2024. október 8-án. Csűrös Krisztián igazgató személyes köszönete mellett tolmácsolta a társ vízügyi igazgatóságoktól kapott, a debreceni vízügyesek munkáját dicsérő visszajelzéseket is. Kifejtette: a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság munkatársainak a jövőben is készen kell állniuk arra, hogy szükség esetén bárhol segítséget tudjanak nyújtani az ország területén. Részletek a 3. oldalon.

Tartalomjegyzék

A Duna mentén védekeztek a TIVIZIG vízügyesei 3-7.

VÍZTÜKÖR - „Éjjeli szolgálatban nemcsak a szem számít, hanem a fül is...” 9-10.

Mandulaszüret augusztusban - Hidrometeorológiai tájékoztató 11-15.

Vízvisszatartás működési területünkön..... 16

Mobil hidat épített a Krasznán az MBSZ 17

Közös határvízi szemle 18

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Csűrös Krisztián

Szerkeszti a
szerkesztőbizottság:
Kincses Dániel, Szegi Attila,
Marosi Zoárd, Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha nem szükséges, ne nyomtassa ki ezt a kiadványt!

Tisztelt Olvasó!

A feladatok továbbra is meghatározzák mindennapjainkat. Az elmúlt időszakban elvégzett munkák eredménye már látszik, és a visszajelzések szinte mindennaposak részemre. A legnagyobb elismerést, a műtárgyszemléket, védvonalakat, szivattyútelepeket, örtelepeket követő kiértékelések adják számomra, melyeket vezető kollégáim fogalmaznak meg a működési területet bejárva. Ezek a dicséretetek önöknek szólnak, akik „szívből” látják el a feladatukat és figyelő szemekkel, gondossággal járják a működési területüket, vagy éppen az irodai munkájukkal segítik a rendszerek üzemeltetését és fenntartását.

A pozitív visszajelzések nem csak házon belül érkeznek. Az agrárium, a természetvédelem, a helyi önkormányzatok, vagy épp társvízigek az önök munkáját, hozzáállását, kitartását szintén nagyra becsülik, értékelik és dicsérik.

A napi munkavégzésen túl szeretném ezúton is megköszönni Önöknek hogy a dunai árhullám idején kiválóan helyt állt mindenki. Igen, mindenki! És itt most gondolok arra a 163 kollégára, akik a különböző helyszíneken közvetlenül részt vettek a védekezési munkákban, illetve mindazon 276 főre, akik a háttérből segítették a kivézenyelt kollégák munkáját, ellátását, miközben itthon a napi ügymenetet, üzemeltetést, fenntartást biztosították az igazgatóság feladatellátásának zökkenőmentessége érdekében. Nem mindennapi és nem egyszerű feladat hárult önökre. „Megcsinálták”. Gratulálok.

Az erkölcsi elismerés jogosan jár mindnyájuknak, és talán az anyagi megbecsülés is a megfelelő úton van, melyről remélem, hogy hamarosan az ágazat hivatalos értesítést is kap.

2024. augusztus 1-től a vízügyi ágazat irányítója az Energiaügyi Miniszter. Véleményem szerint az eddigi egyeztetések, tájékoztatások azt tükrözik, hogy az együttműködés az ágazat és a minisztérium közt összehangolt, viszont az „ismerkedési időszak” még nem zárult le. A minisztérium az ágazathoz való viszonya biztató és együttműködő.

Ezúton is szeretném megköszönni a kollégáim eddigi munkáját, türelmét és kitartását.

Csűrös Krisztián
igazgató

VÍZ-ÜGYÜNK

A Duna mentén védekeztek a TIVIZIG vízügyesei

A Dunán és mellékfolyóin kialakult árhullámok biztonságos levezetése érdekében csaknem ezer vízügyes szakembert vezényelt át az Országos Műszaki Irányító Törzs szeptember közepén az érintett dunai vízügyi igazgatóságok működési területére. A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságtól összesen 163-an keltek útra, hogy az egyik legjobb vízügyes hagyomány szerint ott segítsenek, ahol arra éppen szükség van.

Részlet az OVF 2024. szeptember 27. sajtóközleményéből:

„Szeptember közepén a Közép-Európa fölött pörgő Borisz ciklon miatt 5 nap alatt (szeptember 12-16. között) rendkívüli mértékű, területi átlagban 70-300 mm csapadék esett elsősorban a Traun, az Enns, a Bécsei-medence, a Morva, valamint a Lajta vízgyűjtőjére. A kialakuló árhullámok elleni védekezés összehangolására és az ehhez szükséges vízügyi szakembergárda, valamint az anyag- és eszközigény koordinálására szeptember 13-án elkezdett dolgozni az Országos Műszaki Irányító Törzs. A reggeli megbeszéléseken minden alkalommal részt vettek a társszervek - a katasztrófavédelem, a rendőrség, a honvédség, illetve a polgárőrség - képviselői is, hogy a segítségnyújtásról egyeztessenek a mi szakembereinkkel.

Lajta, Mosonmagyaróvár

Rába, Szentgotthárd

Duna, Baja

VÍZ-ÜGYÜNK

A vízügy az állami védvonalakon szervezte a munkát, emellett szakmai irányítókat biztosított a 41 önállóan védekező településre. Az árvízzel érintett területekre összesen 965 munkatársunkat rendelte át az OMIT más vízügyi igazgatóságoktól. Valamennyi helyszínen a nap 24 órájában folyt a munka, teljesítettek szolgálatot a védekezésben résztvevő kollégáink. Az őr-szolgálatot teljesítők együttesen mintegy 5 500 km-t tettek meg gyalog minden nap annak érdekében, hogy a szakaszukat felügyeljék. Ez nagyságrendileg Magyarország teljes határvonal hosszának kétszeresét teszi ki!

A vízügyi szervezetek részéről az egy napon a védekezésben résztvevők legmagasabb száma 1 896 fő volt. Mellettük a társszervezetektől több mint 5 000 fő, illetve mintegy 2 700 civil önkéntes dolgozott a legmagasabb létszámban.

Az országban összesen több mint 40 km-en épült ki ideiglenes védmű.

A váci önkormányzati védekezést segítő Kincses Dániel műszaki igazgatóhelyettes mutatta be a munkák állását Sulyok Tamás köztársasági elnöknek még az árhullám érkezése előtt

fotó forrása: Sulyok Tamás/Facebook

Esztergom, Búbánatvölgy

Duna, Baja

VÍZ-ÜGYÜNK

Az árvízi védekezéshez összességében több mint 2 millió homokzsákot adtunk ki - 1,9 millió darabot az önkormányzatoknak, míg 100 ezret az állami fővédvonalakra -, ezeknek mintegy 95 százalékát fel is kellett használni. A zsákokat 32 000 m³ homokkal töltötték meg, ami összesen nagyjából 55 000 tonnának felel meg.

Mosonmagyaróvár és a környező részek védelmében szeptember 18-án szerdán hajnalban a szakembereknek meg kellett nyitnia a Lajta-szükségtározót. Ennek az irányított és biztonságos vízkivezetésnek köszönhetően nem csak a várost és lakosságát, hanem jelentős nagyságú ipari, szolgáltató és kereskedelmi célú, valamint oktatási, egészségügyi, szabadidős területet, illetve agrárinfrastruktúrát védtünk meg.

A Mosoni-Duna torkolati műtárgy, másik néven árvízkapu lezárása pedig a folyó győri tetőzésekor 130 centiméterrel tudta alacsonyabban tartani a vízállást és mentesíteni a város védekezését.

A Duna árhulláma a hazai szakaszon Nagybajcsnál szeptember 19-én napközben, Komáromnál 20-án hajnalban, Esztergomnál pedig napközben, Nagymarosnál 20-án este, míg Vácnál aznap éjszaka tetőzött. Budapesten szeptember 21-én hajnalban mérték a 830 cm-es tetőző értéket, 24-én kora délutánra pedig már az I. fokú készültségi szint alá apadt a folyó. Paksnál 22-én napközben, Baján 23-án este tetőzött a Duna, végül kedden (24-én) napközben Mohácsnál is bekövetkezett a tetőzés, a II. fok szintje fölötti vízállással.

Az árhullám apadó ágán a vízügy a Duna mentén a vízpótlásra és víz visszatartásra is koncentrálhatott, mert ekkor ez már nem veszélyeztette az árvízi biztonságot. A területi igazgatóságok pár nappal a tetőzés után megkezdték a kezelésükben lévő állami tározók, holtágak, mellékág-rendszerek, csatornák feltöltését."

Nagy István agrárminiszter kér tájékoztatást a mosonmagyaróvári települési védekezést segítő kollégánktól Fróna Antal szakaszmérnöktől

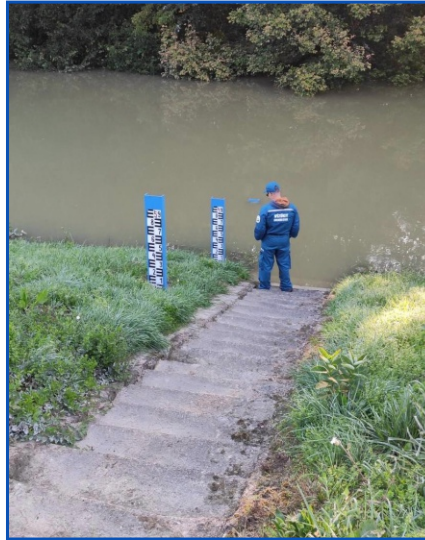
Duna, Siótorok - Paks szakaszon a TIVIZIG munkatársai figyelőszolgálaton nappal

Éjszakai figyelőszolgálaton a debreceniek a Dunán, a Bölcske-Paks szakaszon, közben a tetőző víz szintjét is rögzítették

VÍZ-ÜGYÜNK

Igazgatóságunk részéről összesen 163-an kapcsolódtak be a helyszíni munkálatokba. A győri székhelyű Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén 44 fő a Vének-Dunaremetei árvízvédelmi szakaszon, 21 fő az Esztergomi árvízvédelmi szakaszon, 45 fő a Komárom - almásfűzitői árvízvédelmi szakaszon, 20 fő a Győr-Árpási árvízvédelmi szakaszon teljesített szolgálatot. Az önkormányzati védekezés segítségére műszaki irányítóként 6 kollégánkat Mosonmagyaróvárra, Süttőre, Lábatlanba, Nyergerújfaluba, Esztergomba, valamint Vácra vezényelték át. Utóbbi településen további öt kollégánk is becsatlakozott a védekezésbe. A székesfehérvári székhelyű Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóságnál, Szekszárd térségében 21 fő segítette a védekezési munkákban a Duna mellett. További egy munkatársunkat a sajtómegkeresések segítségére vezényelték át.

A Mosoni-Duna melletti buzgárt éjjel a Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség munkatársai észlelték napközben a győri szombathelyi és szolnoki kollégák bevédtek

Vízcseppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

VÍZ-ÜGYÜNK

Fontos a pontos nyilvántartás is, készülnek a napi összefoglalók az otthoniaknak

Köszönjük valamennyi a Duna mentén szolgálatot teljesítő kollégánk kitartó munkáját. Egyúttal köszönettel tartozunk az itthon maradt munkatársaknak is, akik egyrészt mindent megtettek, hogy a védekezők csak a feladatukra koncentrálhassanak, másrészt a helyben adódó kihívásokat a jelentős létszámhiány mellett is megoldották. Végül - de nem utolsó sorban - köszönjük az átvezényelt munkatársak családtagjainak is a türelmét és áldozatát, amit ezekben a napokban tanúsítottak szeretteik távollétében.

Búcsúzik a csapat a Mosoni-Dunától

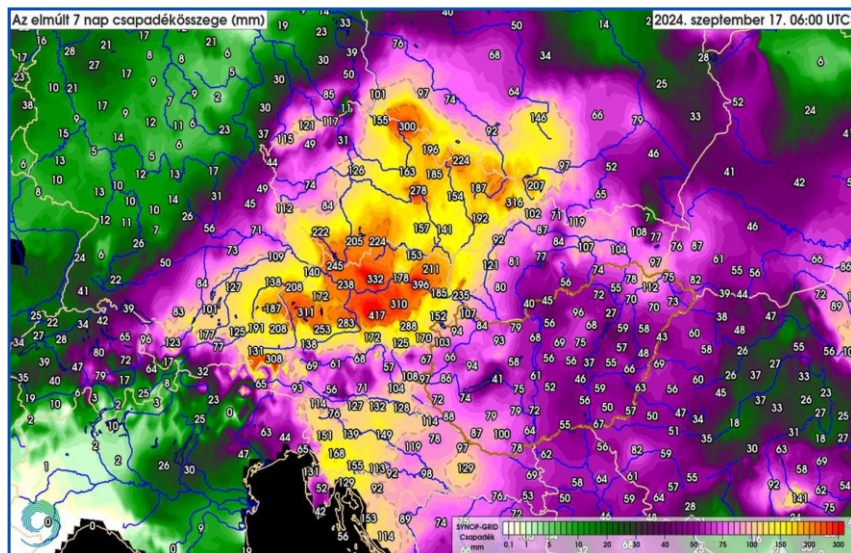
Esztergomi védekezők a Tiszántúlról

Almásfüzitő búcsú

A 2024. szeptemberi dunai árvíz meteorológiai háttere

A szélsőségesen meleg és száraz nyári időjárást követően 2024 szeptemberében a Boris névre keresztelt közép-európai ciklon hatására több napon keresztül rendkívül nagy mennyiségű csapadék hullott a Duna felső vízgyűjtőjére. A ciklon előtt szeptember 10-11-én már átvonult egy csapadérendszer Közép-Európa felett, amelyből elsősorban a Rába és a Lajta vízgyűjtőjében esett sok eső, innen ez a csapadékhullám a Déli-Kárpátok térségébe helyeződött át, a Kárpátokon túli román területeken villámárvizeket is okozott, de a Duna felső vízgyűjtőjén ekkor még nem volt jelentősebb eső.

A Boris ciklonhoz köthető hét nap (2024. szeptember 11-17.) (Forrás: HungaroMet Zrt.)

A Boris ciklon kialakulását három időjárási körülmény egyszerre támogatta. Az első a nagy hőmérsékleti kontraszt volt, amely az északnyugatról jövő gyorsan mozgó hidegfront mögötti hűvösebb és a mediterrán térséget kitöltő rendkívül meleg légtömeg között alakult ki. A másik tényező az Alpok hatása. Ezúttal volt egy harmadik tényező is, a levegő magas nedvességtartalma, mivel az előző napokban a nyugati áramlási övből mélyen délre lenyúló léghullám hatására a trópusi területekről a Nyugat-Szahara felett áthaladó nedves szállítószalag számottevő vízgőzt hozott magával.

A Boris ciklon miatti közel hét napon keresztül tartó esőzésben elsősorban Ausztria északi területein, illetve Csehországban, valamint Lengyelország délnyugati részén sokfelé 200 mm-t meghaladó eső esett pár nap alatt. A legsúlyosabb helyzet Alsó- és Felső-Ausztriában alakult ki, ahol nagyobb területeken 300 mm fölötti csapadékot is regisztráltak, amelyhez erős vagy viharos északi szél is járt. Magyarországra a ciklonhoz tartozó csapadékrendszerek több hullámban érkeztek és az Alföldön jellemzően 50-60 mm, a Nyugat-Dunántúlon pedig helyenként 100 mm-t is meghaladó csapadék hullott. A ciklon hátoldalán a Balaton térségében 100 km/h-t meghaladó szélökések is előfordultak. A légörvény hatására a hőmérséklet is markánsan csökkent, a 30 fok feletti maximum-hőmérsékleteket a 10 fokot alig meghaladó értékek váltották fel. A ciklon egyszerre több hatást fejtett ki: a nagy csapadék rendkívüli folyami árvizet okozott a Duna Dévény fölötti szakaszán, viharokat a Balatonnál (Kab-hegy szélökés 2024. 09. 15-én 131,4 km/h), járulékos hatásként pedig a madárvonulás idején jött hirtelen lehűlés tömeges madárpusztulást (elsősorban a fecskék körében) okozott.

A Duna felső vízgyűjtőin, leginkább a Bécsi medencében, a Morva vízgyűjtőjén, továbbá Lengyelország délnyugati területein kihullott csapadék kritikus árvízi helyzetet okozott. Ausztriában, Csehországban a felső szakaszokon sokfelé kiléptek a folyók a medrűkből, jelentős, épületeket és infrastruktúrát sújtó árvízi eseményekről érkeztek jelentések.

VÍZTÜKÖR

„Éjjeli szolgálatban nemcsak a szem számít, hanem a fül is...”

Hajdi Pétert, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökségének területi felügyelőjét - 2002 és 2013 után - a harmadik jelentős dunai árvízhez is átvezényelték, hogy szakértelmével segítse a sikeres védekezést. Ezúttal egy összesen 44 fős különítmény irányítójaként a Duna és a Mosoni-Duna mentén, 45 km-en látott el éjszakai figyelőszolgálatot. A Városszabadinál kialakult óriási buzgárt is a csapata fedezte fel szeptember 17-én.

„Hajnali fél 3-kor hívott az egyik berettyóújfalui kolléga, hogy csobogást hallanak a mentett oldali erdőből” – kezdte a legfontosabb történés felidézését munkatársunk. „Miközben riasztottuk az éjjel szolgálatban lévő szakaszvédelem-vezetőhelyettest, Kovács Lászlót, Hodák Robi műszakis kollégámmal rögtön a helyszínre siettünk. A sűrűn benőtt fás, bozótos részről csak a baljós hangot hallottuk mi is, illetve láttuk, hogy jelentős víz folyik már a területen. Csizmát húztunk, abban kerestük a buzgár pontos helyét. Miután rábukkantunk a csobogás forrására, rögtön tudtuk, hogy nagy a baj. Kovács László azonnal riasztotta Tatai Róbert szakaszvédelem-vezetőt is. Hogy mennyire jól szervezett volt a védekezés azt mi sem bizonyítja jobban, minthogy rövid időn belül a helyszínre érkezett 20-20 szombathelyi és miskolci kolléga, valamint egy nagy gémkinyúlású darus tehérgépjármű. A terep megtisztítása után pirkadatkor így már javában zajlottak a buzgár bevédesnek munkái.”

A TIVIZIG különítménye a 45 km-es szakaszon éjszakai figyelőszolgálatot, két óránkénti vízállásadást nyolc órjáráson, valamint három szivattyútelep üzemelését látta el szeptember 15. és 23. között. A járőrpárok 5-6 km-es szakaszt figyeltek, amit ha csak kétszer végigjártak oda-vissza, szolgálatonként 20 km gyaloglást jelentett. Az árhullám tetőzésekor fokozták a figyelőszolgálat létszámát, hiszen a káros árvízi jelenségeknél

Hajdi Péter területi felügyelő

kritikus pont, hogy minél hamarabb megkezdődjön a szükséges beavatkozás. A járőrök, ha bármit észleltek, hívták a műszaki irányítókat, akik szintén a védelmi szakaszon mozogtak gépjárművel.

„Mi reggel 7 óráig segédkeztünk a buzgár bevédesében, addigra a nappali szolgálat, a szolnoki kollégák átvették a munkát” – folytatta Hajdi Péter. „A buzgárt és a közelében keletkezett buzgárcsoportot végül hatezer homokzsákkal védték be, megállították a hordalékmozgást. Estére mire újra visszatértünk szolgálatba, már tiszta víz folyt a nyílásokból, vagyis sikerült megakadályozni, hogy a víz megbontsa a töltést. A helyi védelemvezetés hangsúlyozta, hogy mindebben fontos szerepe volt az időbeli észlelésnek.”

A bevédetett nagy buzgárt ezután természetesen folyamatosan figyelték, de a további jelenségek mihamarabbi észlelése is fontos feladata volt kollégáinknak.

„Ezen a folyószakaszon kavicsos az altalaj, így ekkora vízterhelésnél előbb-utóbb megjelennek a káros árvízi jelenségek” – hangsúlyozta a területi felügyelő. „Erre azonnal felhívták a figyelmünket a helyi kollégák, de a jelenségek száma így is megdöbbentő volt a tiszai töltések mentén tapasztaltakhoz

képest. Szerencsére a Városszabadinál keletkezethez hasonló nagyságú buzgárt már nem találtunk, de kisebb beavatkozásokra folyamatosan szükség volt. A jelenségeket folyamatosan jelöltük, rögzítettük. Egyrészt azért, hogy ugyanazt a buzgárt ne jelentsék újra a kollégák, másrészt az utómunkákhoz, a védelmi tervek aktualizálásához is szükség volt erre.”

Bár nappal kaptak pihenőidőt a kollégák, a nyolc egymást követő éjszakai szolgálatban azért eléggé elfáradtak a hajdúszoboszlói és berettyóújfalui vízügyesek.

„Ez volt a legnagyobb nehézség a jelenségek mellett. Napközben azért nem lehet úgy aludni mint éjjel, úgyhogy a szolgálat vége felé bizony már hosszabbnak tűntek az éjszakák” – hangsúlyozta munkatársunk.

„Szerencsére egy rendkívül jó összetételű csapatot sikerült összeállítani. Voltak benne tapasztalt, korábban több árvíznél is szolgálatot teljesítő kollégák, akiket úgy osztottunk a figyelő párokba, hogy az első jelentős védekezésükön helytálló munkatársakat is folyamatosan tudják segíteni. Az adminisztrációs terheket pedig levette a vállunkról a küldöttségünk három hölgy tagja, akik az ellátásunkat folyamatosan szervezték és a napi beszámolókat is készítették. Korábban ez még a műszaki irányítók feladata volt, ami a pihenőidő rovására ment. Szóval köszönet az ő munkájukért is.” Hajdi Péter 23 éves vízügyes szolgálata alatt számos jelentős árvíznél megfordult. A három nagy dunai védekezés mellett 2004-ben a Hernádnál Ócsanálos térségében, 2010-ben a Bódván Edelényél, míg 2014-ben a Lajta mellett segítette a védekezési munkákat.

„Már honvédként is voltam árvízvédekezésénél: 2000-ben a Hernádnál pakoltam a homokzsákokat” – idézte fel a területi felügyelő. „A párommal most is számítottunk rá, hogy útnak kell indulnom. Végül szombaton jött az értesítés, hogy vasárnap este már Győrben kell szolgálatra jelentkezni. A családom már tudja, hogy a hivatásom ezzel jár, még ha természetesen ilyenkor a pá-

romnak nehezebb és több a dolga a távollétemben. Mikor a lányom született 2006-ban, négy és fél hónapot voltam szolgálatban a Hortobágy-Berettyó mentén. Az volt a szerencsém, hogy püspökladányi lakosként 8 km-re voltam az otthonomtól és ugyancsak 8 km-re a karcagi kórháztól, így a legfontosabb eseményekről nem maradtam le. 2015-ben született a kisfiunk, akkor kivételesen otthon voltam.”

Hajdi Péter 2001-ben Szarvason végzett a korábban a Debreceni Agrártudományi Egyetemhez, majd a Tessedik Sámuel Főiskolához tartozó Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Karon, településüzemeltető mérnökként. Később 2003-ban növényvédő szakmérnök, 2005-ben pedig vízgazdálkodási szakmérnök diplomát szerzett.

„Államvizsga előtt két hónappal hallottam, hogy területi felügyelőt keresnek a Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökségen, így 2001 nyarán már munkába is álltam a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságnál” – idézte fel a kezdeteket kollégánk. „A legfőbb feladataim az öntözés köré szerveződnek. 40-50 gazdálkodóval vagyok folyamatos kapcsolatban, akik a területen aktívan öntöznek. Kölcsönös bizalommal fordulhatunk egymáshoz, ami különösen a két évvel ezelőtti rendkívüli aszály idején volt nagy segítség a munkánkban.”

Egy igazi vízügyes persze az árvíz fáradalmait is a víz mellett piheni ki, hiszen az otthon melege mellett azért mégiscsak a természetben a legjobb.

„Legnagyobb hobbim a pecázás. Évtizedek óta versenyzek, a csónakos pergető horgászat a kedvencem. Ezúttal a Körösökön volt egy versenyünk a dunai árvíz után pár nappal. Nem minden úgy sikerült, ahogy szeretttük volna. Tudni kell azért, hogy Magyarországon csak ebben a szakágban 20-25 kiváló csapat van, tehát nem könnyű jó eredményt elérni egy-egy versenyen. És persze az is lehet, hogy egy kicsit el is elfáradtunk a dunai védekezés során...”

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

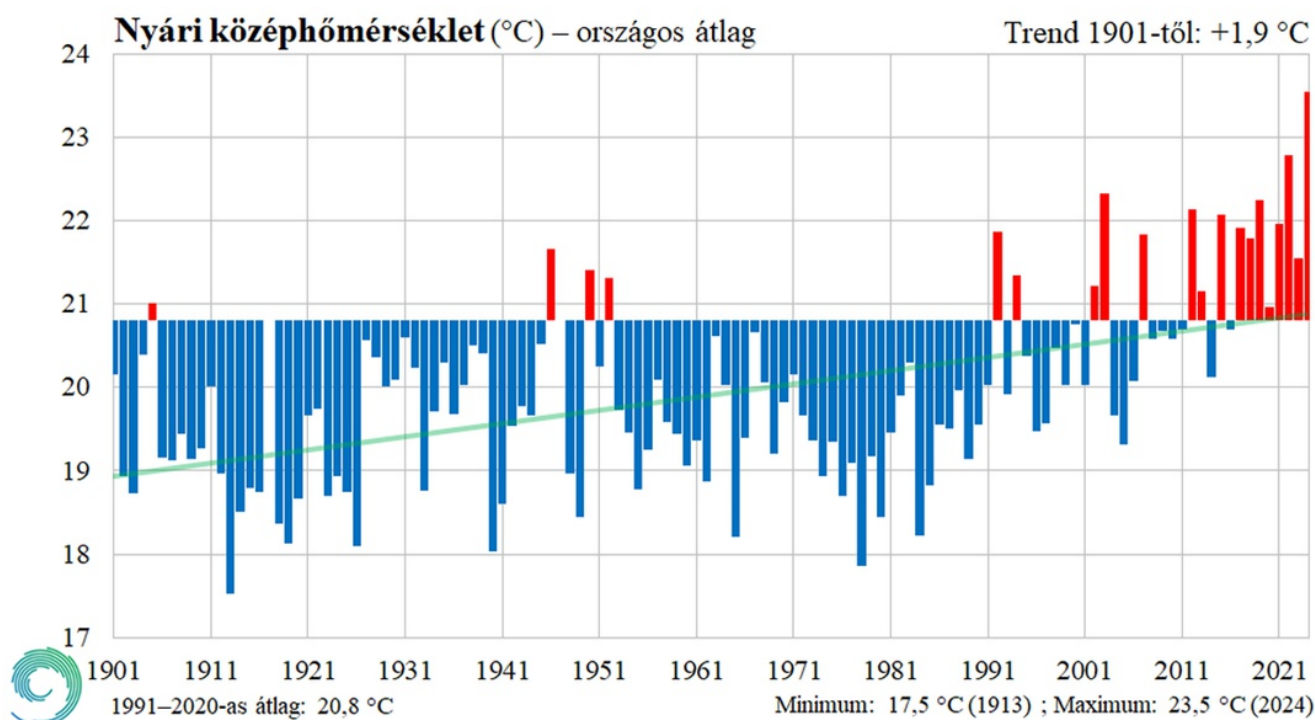
Mandulaszüret augusztusban

A Vízcseppek előző számában az időben gyorsan átugrott tavasz és a korán jött nyár volt a Hidrometeorológiai tájékoztató rovat témája. Most a nyári hónapok a június-augusztus idej jellemzőit vesszük sorra. Június elsején indult a meteorológiai nyár, és június 20-án 22 óra 50 perckor volt a nyári napforduló, azaz a csillagászati nyár kezdete. A nyári napforduló alkalmával a Föld forgás-tengelye a legkisebb szögben hajlik el a Nap sugaraitól, s így az évben ezen a napon a leghosszabb a nappal, és legrövidebb az éjszaka. Bolygónk ebben az időszakban van legtávolabb csillagunktól, míg a téli hónapokban a legközelebb. A különbség nagyjából 5 millió kilométer.

A Vízcseppek előző számaiban említettük, hogy a globálisan a legmelegebb évszakokat éljük 2023. ősze óta, sajnos ez a lendület

továbbra sem tört meg. 2024 nyara volt a legmelegebb a feljegyzések kezdete óta globálisan, Európában és hazánkban is. Az Európai Bizottság által finanszírozott Copernicus Éghajlatváltozási Szolgálat (C3S) megfigyelése szerint 2023. júliustól 2024. júniusig minden hónap globálisan a legmelegebb volt a feljegyzések kezdete óta. Július és augusztus hónapok is megközelítették a tavaly beállított rekordokat.

A HungaroMet Zrt. mérései alapján a 2024-es nyár középhőmérséklete országos átlagban 23,54 °C volt, 2,7 Celsius fokkal meghaladta az 1991–2020-as éghajlati normált (20,8 °C). A 2024. nyári középhőmérséklet országos átlagban 0,76 fokkal haladta meg az eddigi legmelegebb, 2022-es nyár hőmérsékletét.

A nyári középhőmérséklet Magyarországon 1901 és 2024 között az 1991–2020-as átlaghoz képest a homogenizált, ellenőrzött, interpolált adatsorok alapján
(Forrás: HungaroMet Zrt.)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A kedvezőtlen éghajlati folyamatok irányát jól mutatja az alábbi hazai rangsor, amely az elmúlt 124 nyár (1901-2024 évek) adataiból állt össze. Jól látható, hogy a ranglista első tíz helye az utolsó két évtizedből származik.

Sorszám	Év	Nyári közép-hőmérséklet (°C)
1.	2024.	23,54
2.	2022.	22,78
3.	2003.	22,32
4.	2009.	22,25
5.	2012.	22,13
6.	2015.	22,08
7.	2021.	21,96
8.	2017.	21,91
9.	1992.	21,86
10.	2007.	21,84

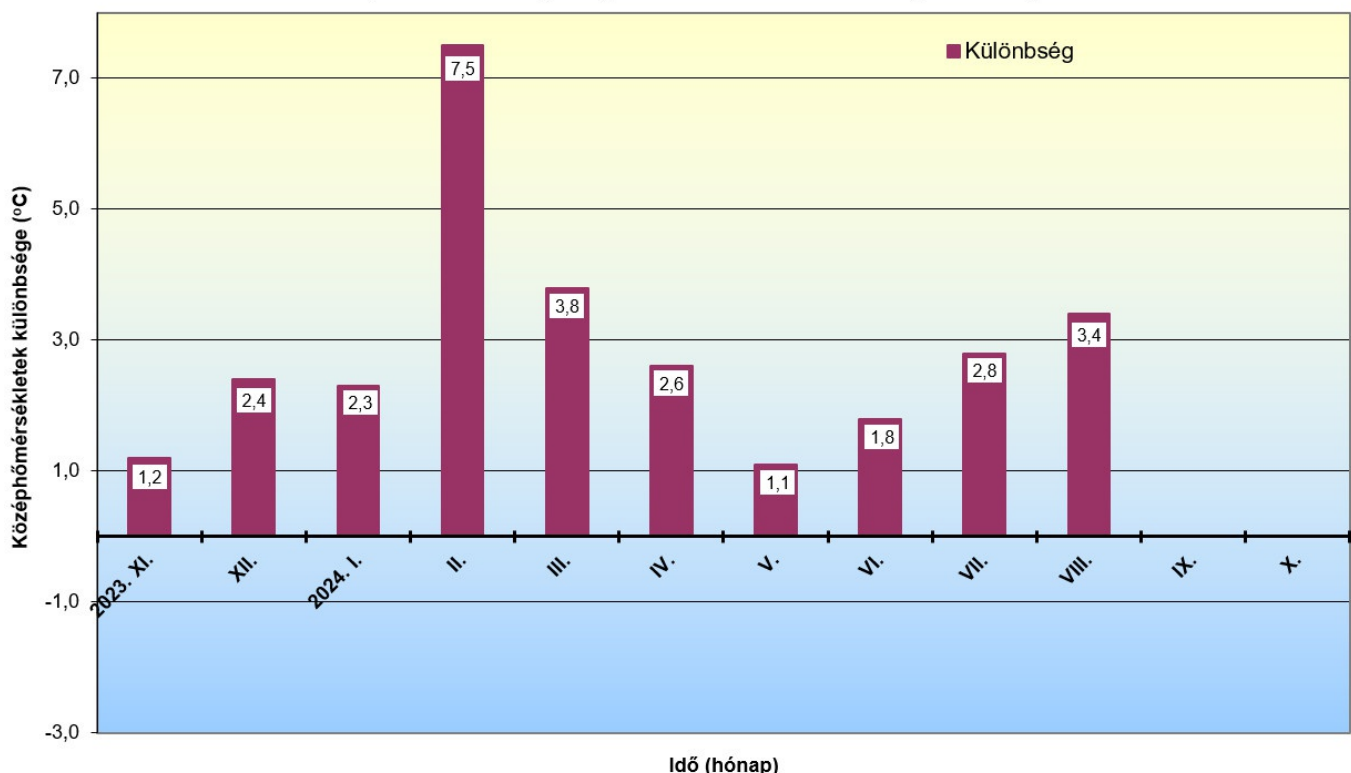
Országos adataink alapján a június az ötödik, az augusztus a második legmelegebb lett, míg a július a legforróbb volt a XX. század eleje óta.

A működési területünk tavaszi mért adatai is megerősítik a globális és az országos adatokat, mivel mi is jóval a sokéves átlag fölötti hőmérsékleteket mértünk.

Az első hőségriadó még rövid volt (június 19-22.), a második már nagyon hosszú volt (július 7-21.), a harmadik egy hétig tartott (augusztus 11-18.). A hazai adatok között ezen a nyáron valószínűleg rekordszámú rekord született napi hőmérsékleti szélsőértékekből. A HungaroMet Zrt. adatai alapján 33 db hőmérsékleti rekord volt (napi maximumok maximumai illetve napi minimumok maximumai), amelyből a mi működési területünkre három jutott. Körösszakálon július 13-án 40,6 °C, 14-én 41,0 °C, 15-én 39,5 °C volt a legmagasabb napi mért hőmérséklet.

HAVI KÖZÉPHŐMÉRSÉKLETEK TERÜLETI ÁTLAGÁNAK ELTÉRÉSE A SOKÉVES ÁTLAGTÓL

(2024-es hidrológiai év, TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai állomás)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A forró nyári időjárást jól mutatja, a TIVIZIG hat hidrometeorológiai állomásának megfigyelései alapján a nevezetes küszöbértékek táblázata.

	jún.	júl.	aug.
Nyári nap ($t_{\max} \geq 25 \text{ °C}$)	26	29	31
Hőség nap ($t_{\max} \geq 30 \text{ °C}$)	11	22	26
Forró nap ($t_{\max} \geq 35 \text{ °C}$)	1	9	10

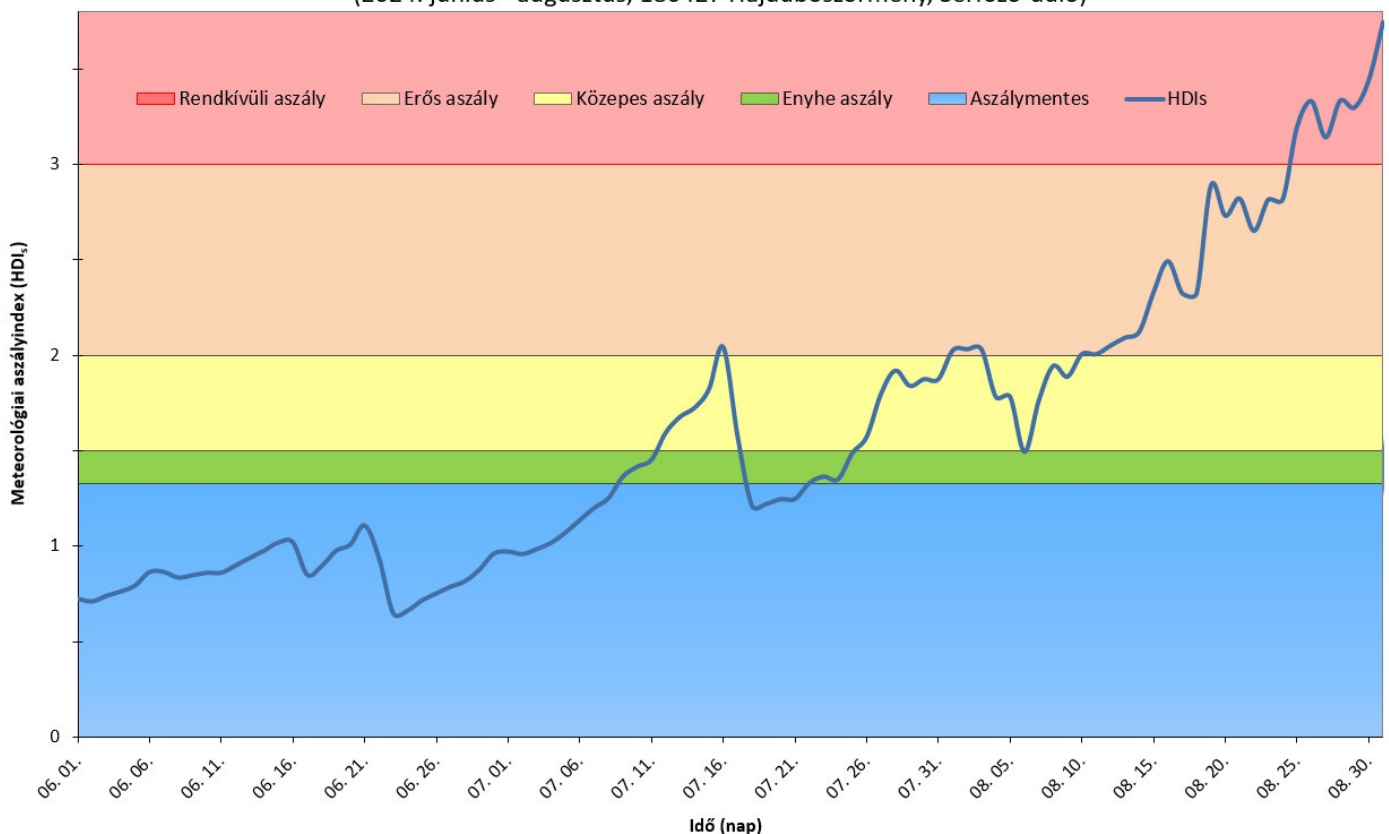
A csapadékviszonyok tekintetében a korábbi évektől, időszakoktól eltérően most az egész ország csapadékhiányos nyarat élt meg. A medárdi időszak sem negyven napon át biztosított vízpótlást a vegetációnak. A tartósan meleg nyári időszakhoz csapadékszegény időjárás párosult. Ennek eredményeként július elejétől augusztus elejéig enyhe és közepes aszály volt némi enyhüléssel. Augusztus elejétől nagyon gyorsan erős és

rendkívüli aszály alakult ki, amelyet már csak a szeptember közepén jött nagyobb esők enyhítettek. A tartósan vízhiányos időszak kezdetét a belügyminiszter 2024. május 24. napjával állapította meg (Hivatalos Értesítő 2024/25. szám)

A TIVIZIG működési területére vonatkozó adatokat áttekintve nyári évszakra jellemző 191,0 mm értéktől jelentősen elmaradt, mert 110,9 mm csapadék hullott. Időbeli eloszlása szerint egyenlőtlen volt, mivel június tizedével több volt a sokéves átlagnál, de júliusban és augusztusban csak harmada volt az adott hónapra jellemző értéknek. Csapadékban a 2024-es hidrológiai év 30,7 mm, a naptári év 140,2 mm, a tenyész-időszak 96,0 mm hiányt mutat.

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Hajdúhát kistérségben

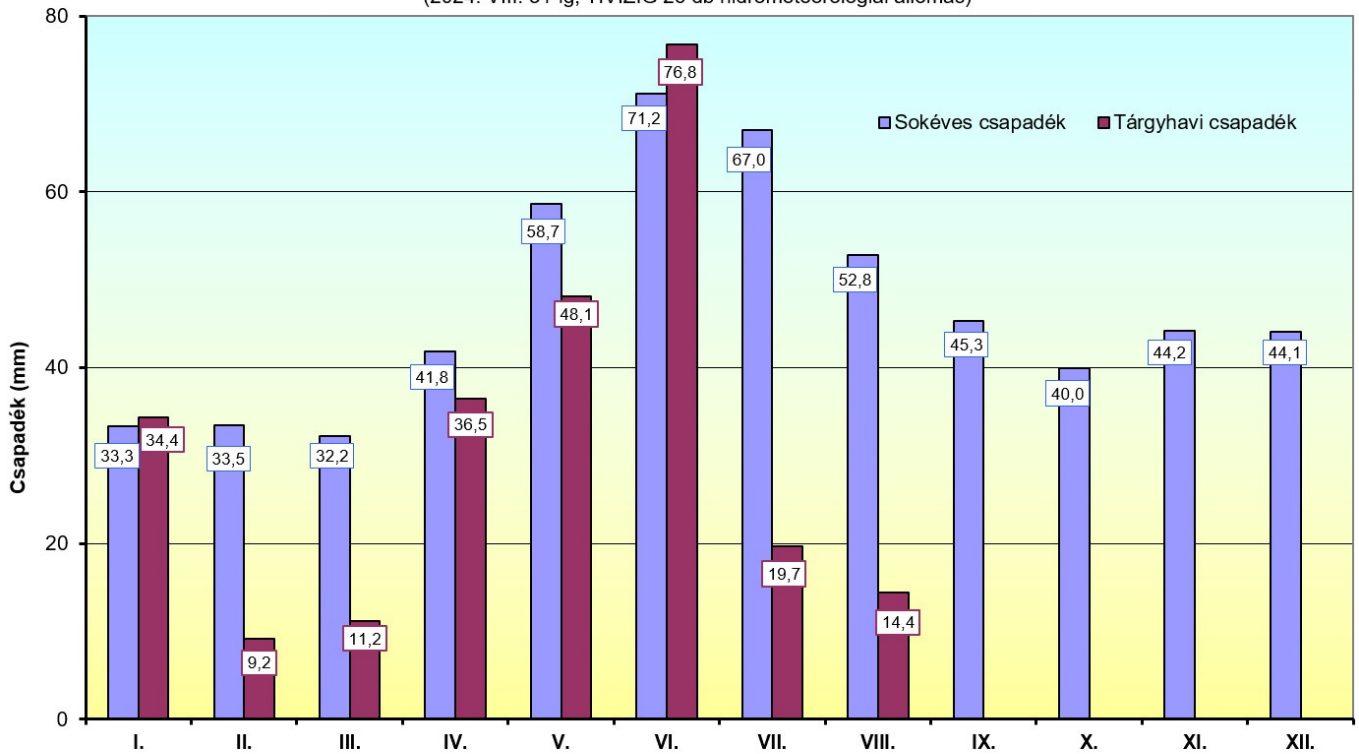
(2024. június - augusztus, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

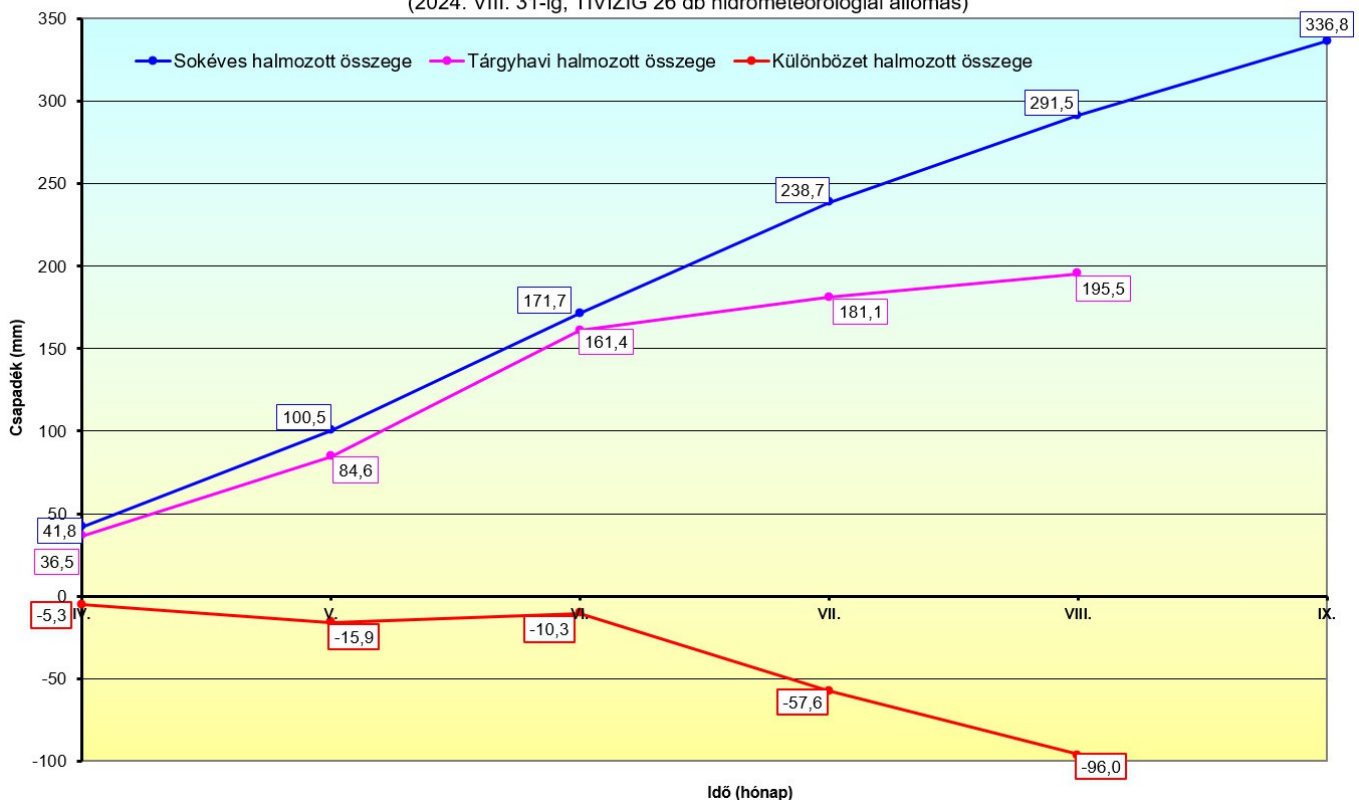
2024-ES NAPTÁRI ÉV HAVI CSAPADÉKÉRTÉKEI

(2024. VIII. 31-ig, TIVIZIG 26 db hidrometeorológiai állomás)

2024-ES TENYÉSZIDŐSZAK - HAVI CSAPADÉKÖSSZEGEK HALMOZOTT ÖSSZEGEI

(2024. VIII. 31-ig, TIVIZIG 26 db hidrometeorológiai állomás)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A 2024. június 22-én egy viszonylag szűk területen extrém nagy csapadék hullott. A Hungaromet Zrt. Tokaj mérőállomásán 121,3 mm mérték, amivel beállították a napi országos rekordot. A tiszaezslári aszálymonitoring állomáson ugyanekkor 104,2 mm-t mértünk. Ez a vihar II. fokú belvízkészültséget eredményezett ebben a térségben.

A meteorológiában jelentősnek mondott 10 mm-t meghaladó, lefolyást képző csapadékok a működési területünkön csak júniusban hullottak.

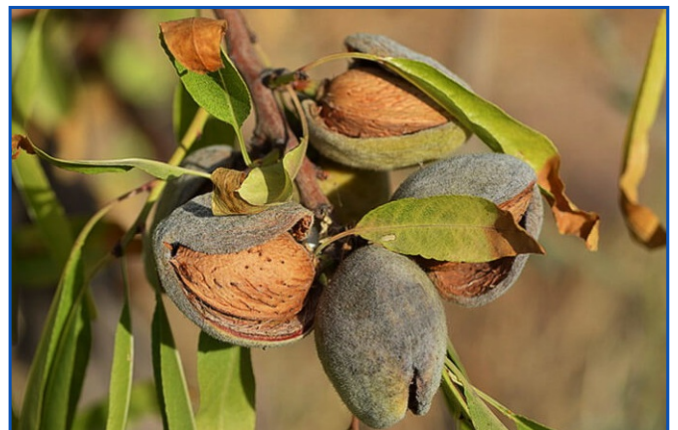
Nap	Csapadékösszeg (mm)
06. 10.	14,4
06. 22.	17,7
06. 26.	10,8
06. 28.	12,3

A vízkészletek csökkenésének enyhítésére medertározással védekezünk a Hortobágy-Berettyón. Május 17-én az Ágotai vészlezáromú mindkét nyílásában 150-150 cm elzárást, majd június 8-tól már 200-200 cm alakítottunk ki betétpallók segítségével.

Kezdetben a Borsósi duzzasztóig terjedő szakaszon mintegy 400 000 m³-nyi, az elzárás növelésével már 800 000 m³-nyi vizet tároztunk a folyó medrében. A működési terület öt vízhiányvédelmi körzetében augusztusban már négyben is II. fokú vízhiány elleni védekezési készültséget rendelt el a TIVIZIG.

Az enyhe tél, a meleg tavasz és a forró nyár a nemcsak a hőmérsékletekben, talajnedvességben, csapadéktevékenység adataiban mutatott időugrást. Egész évben az irodalmi adatoktól eltérő időben mutatták meg magukat a növények: március végén már megkezdődött az orgonavirágzás, április elején a bodzavirágzás, a gyümölcsfák is szinte egyszerre virágoztak, május elején már érett meggyet lehetett szedni. A sorminta folytatódott, mert egész nyáron folyamatosan érett itthon a füge, és már augusztusban magas cukorfokkal lehetett szőlőt szüretelni. Az őszi csonthéjasok közül is a mandulát szeptember vége, október eleje helyett augusztus 20-án már éretten tudtuk leszedni.

Marosi Zoárd

Mandula érett termése

HÍREK

Vízvisszatartás működési területünkön

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara hajdú-bihari területi szervével működik szorosán együtt annak érdekében, hogy minél több vizet tartsunk vissza területünkön.

A TIVIZIG a téli időszakban a Keleti-főcsatorna üzemvízszintjét emelte meg, hogy a Tiszán érkező árhullámokból tározni tudjon. Ehhez kapcsolódóan - mintaprogramként - tavaly a Hajdúnánás közeli K-III. öntözőfűrtön tartottunk vissza vizet a térség gazdálkodóival egyeztetve. A kedvező tapasztalatok alapján ezt idén is megtesszük.

Tavasszal a Hortobágy-Berettyón található Ágotai vészelzáró művet – amit korábban vízkárelhárítási célból építettünk – üzemeltük be a vízvisszatartás érdekében, 800 ezer m³ vizet tározva így a mederben. Ez több, mint 30 km-es szakaszon volt hatással a térség talajvízháztartására is véleményünk szerint. Készülve a téli, tavaszi belvizek biztonságos fogadására, a duzzasztás mértékén már csökkentettünk Ágotánál, de jövőre ismét élni fogunk ezzel a lehetőséggel.

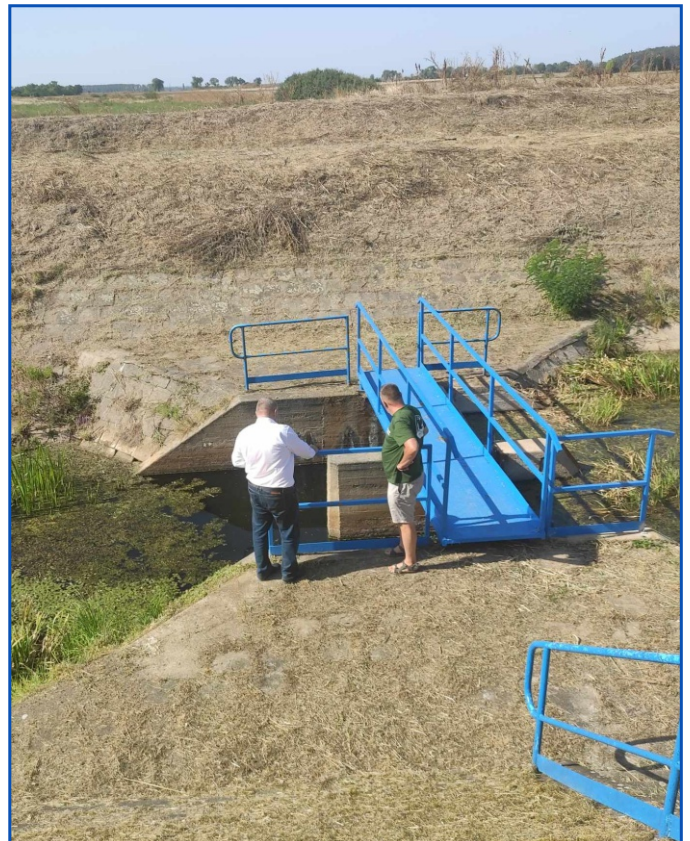
A Sárréti és Bihari részeken pedig a gazdálkodókkal egyeztetve, többször a gazdák közreműködésével valósítottunk meg kisebb csatornáinkon medertározást. Ennek egy újabb állomását, és annak eredményeit tekintettük meg Újirázon az agárkamarával közösen. A munkában nagy szerepe van Varga István újirázi gazdálkodónak.

Ezek az intézkedések a vízkormányzás terén is többlet feladatot jelentenek, mivel ezeken az összefüggő rendszereken arra is figyelniünk kell, hogy a medertározások ne okozzanak víztöbbletet a felsőbb szakaszokon, illetve vízhiányt az alsóbb szakaszokon.

Mint látható, ezek a vízvisszatartások egyelőre a csatornamedrekre és a tározóinkra korlátozódnak. (Területi elöntéssel járó vízvisszatartás természetvédelmi célból van térségünkben.) Fontosnak tartjuk, hogy el-

sősorban a talajvíz szintjének emelése érdekében mélyebben fekvő területekre is vesszünk ki vizet, akár csak időszakos jelleggel. Ehhez további egyeztetésekre van szükség, illetve az agrártámogatási rendszer megváltoztatására.

HÍREK

Elismerések munkatársainknak

Nemzeti ünnepünk augusztus 20-a alkalmából a TIVIZIG több munkatársa is elismerést vehetett át.

Czibere Sándor a Berettyóújfalui Szakasz-mérnökség területi felügyelője számára a Közszolgálatért Érdemjel arany fokozatát adományozta Dr. Pintér Sándor belügyminiszter. Dr. Tóth Szabolcs vezető kamarai jogtanácsos pedig óra emléktárgyat vehetett át.

Dr. Tóth Szabolcs és Czibere Sándor

Somogyi Elek a Polgári Szakasz-mérnökség gát- és csatornaökre főigazgatói elismerő oklevelet vehetett át Láng Istvántól, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatójától.

Somogyi Elek

Mobil híd épített a Krasznán a Műszaki Biztonsági Szolgálat

Az M49-es gyorsforgalmi út kivitelezéséhez kapcsolódóan, az egyik beszállító úthoz készített egy ideiglenes átjárót a Kraszna folyón a TIVIZIG Műszaki Biztonsági Szolgálat. A vállalkozási tevékenység keretében, mintegy másfél hónapos munkával elkészült mobil híd 32 méter hosszú, két elemből áll. A három hídfő szádlemezes lehatárolással épült meg. Az ideiglenes átjáró előreláthatólag 2 évig szolgálja a kivitelezőket. A mobil hidat az MBSZ őszi felülvizsgálata keretében, szeptember 26-án jelképesen egy söröshordó átgurításával avattuk fel.

HATÁRAINKON TÚL

Közös határvízi szemle román oldalon

A közös érdekeltségű vízfolyásokon idén ősszel is megtartja igazgatóságunk a közös határvízi szemléket a román társzervekkel (Administrația Bazinală de Apă Crișuri, Agenția Națională de Imbunătățiri Funciare (ANIF) Bihor). Román oldalon október 1-3. között szemléztek a szakértők. A magyar oldali bejárás időpontja szeptemberben lett volna, de a dunai árvíz miatt a felek november elejére halasztották a szemlét.

A román fél egyebek mellett bemutatta a vízfolyásai mentén tavaly megépült hulladékeltávolító műveket. A Berettyón Berettyószéplakánál, illetve az Éren Jankafalvánál.

A szakértők emellett hagyományosan felülvizsgálták a védművek műszaki állapotát a közös érdekeltségű folyókon és a belvízcsatornákon.

A háromnapos program jegyzőkönyv aláírásával zárult.

A szakértők az Ér mellett Jankafalvánál

Csűrös Krisztián igazgató és Ioan Oprean műszaki igazgató

MHT Történelem - 2024. június – szeptember

1949. augusztus 26.

87 km-es elosztóhálózattal, napi 8000 m³-es vízszolgáltatással megalakult a Debreceni Vízmű és Csatornázási Községi Vállalat, mely november 1-én már a Debreceni Víz és Csatornamű Vállalat nevet vette fel. A vállalat első igazgatója Szombathy József volt.

1974. június-július

Rendkívüli árvízi helyzet alakult ki a Körösökön, amelynek során öt árhullám követte egymást. A június 12-én indult második minden korábbi tetőzési magasságot és vízhozamot meghaladott. A nagyobb károk elhárítása érdekében fel kellett tölteni, szükség tározóként alkalmazni a Fehér- és a Fekete-Körös közötti ún. deltát. A Körösök középső és felső szakaszán 104 km hosszban kellett volna töltésmagasítást végrehajtani ahhoz, hogy az árhullám a gátak

között levezethető legyen. Június 15-én 14 órakor a Fehér- és a Fekete-Körösön a víz gyakorlatilag egy szintben volt a töltések koronájával, helyenként csak a nyúlgátak akadályozták meg a töltésmeghágást. Ekkor robbantással megnyitották a Fehér-Körös jobb parti töltését; a Fekete-Körösön a víz az előre meggyengített helyeken a töltést átszakította. Ekkor a vízszint 0,32-0,68 m-rel volt az addig észlelt legnagyobb érték felett. A tározótér feltöltődése 82 óra alatt ment végbe. A 71 km²-en 127 millió m³ víz tározódott. A vízszint 10 óra alatt több, mint 2 métert csökkent. A három töltésmegnyitáson kifolyó vízhozam csúcsértéke együttesen 780 m³/s volt. Romba dőlt 407 ház és 379 lakost kellett kitelepíteni. Három és fél nap múlva megkezdődhetett a víz visszavezetése a mederbe.

Cseh Attiláné Marika

1968. 02. 04. – 2024. 09. 25.

Cseh Attiláné Gulyás Mária 1968. február 4-én született Hajdúböszörményben. Az érettségi megszerzését követően először ügyviteli technikus, később képesített könyvelő, személyügyi ügyintéző és gazdálkodó képesítéseket szerzett. Első munkahelye a Tisza Erőmű Kft.-nél volt, ahol munkaügyi ügyintézőként dolgozott. A TIVIZIG kötelékébe 2011. szeptember 6-án lépett, ahol előbb gazdasági ügyintézőként, majd csoportirányítóként tevékenykedett a Polgári Szakasz mérnökségen. Az itt töltött évek alatt folyamatosan képezte magát. Ennek eredményeként 2013-ban mérlegképes könyvelői, 2015-ben TB és bérügyi szakelődói végzettséget szerzett.

A munkahelye mellett a magánéletben is aktívan tevékenykedett. A Folyási Polgárőr Egyesület elnöke volt, az idei évben pedig egyéni önkormányzati képviselőnek választották Folyás településen. Munkásságát nem csak a településen, hanem megyei szinten is elismerték. A Hajdú-Bihar Vármegyei Polgárőr Szövetség 2017-ben az érdemkereszt arany fokozatát adományozta elismerésül.

Munkáját lelkiismeretesen, nagy szorgalommal végezte. Közvetlen, vidám és segítőkész volt a mindennapokban, bármilyen feladatot kapott, azt személyes kihívásként, maximális odafigyeléssel végezte. A szakasz mérnökség és az igazgatóság dolgozóival nagyon jó kapcsolatot alakított ki, munkaidőn túli rendezvények, kirándulások aktív résztvevője volt.

2024. szeptember közepén rossz közérzetre és gyengeségre panaszkodott. Szeptember 22-én kórházba került, ahonnan már nem térhetett vissza. Megrendült az egész szakasz mérnökség, amikor jött a lesújtó hír Marikáról. Október 8-án vettünk tőle végső búcsút a folyási temetőben. Nyugodj békében!

A Polgári Szakasz mérnökség dolgozó

SZEMÉLYI HÍREK

Az elmúlt időszakban (2024. 06. 01. – 2024. 09. 30.) igazgatóságunkra érkezett és távozott munkavállalók

Belépők:

Dancsné Hadar Viktória	projekt ügyintéző	Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség
Erdei Ferenc	szivattyútelep-kezelő	Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség
Faragó Attila	szivattyútelep-kezelő	Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség
Gombás Ferenc	vízépítőipari szakmunkás	Műszaki Biztonsági Szolgálat
Görcsi Ilona	létesítményüzemeltető	Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály
Kaszásné Kiss Kitti	igazgatási referens	Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség
Kiss Máté	gát- és csatornaőr	Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség
Kiss Orsolya	adminisztrátor	Igazgató és Közvetlen
Kovács László	gát- és csatornaőr	Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség

SZEMÉLYI HÍREK

Belépők (folytatás):

Kovácsné Turi Zsuzsa	pénzügyi ügyintéző	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
László-Balogh Judit	adminisztrátor	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Molnár István	létesítményüzemeltető	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>
Nagné Csipkés Lujza	vízhasznosítási referens	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Rákos Tibor	vízilétesítmény üzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Szegedi-Kunkli Éva Edina	adminisztrátor	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály</i>
Tar Benedek	létesítményüzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>

Kilépők:

Babotán Erika	adminisztrátor	<i>Igazgató és Közvetlenek</i>
Bakondi Balázs	vízilétesítmény üzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Bodor Tamás Krisztián	vízrajzi ügyintéző	<i>Vízrajzi és Adattári Osztály</i>
Faragó Attila	szivattyútelep-kezelő	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Fazekas Tibor	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Holb Szabolcs	vízrendezési referens	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Katona Ilona	vízrajzi ügyintéző	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Kovács László	gát- és csatornaőr	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Major Gábor Ferenc	gát- és csatornaőr	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Marton Sándor	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Nagy Imre	szivattyútelep-kezelő	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Nagy Pál	gát- és csatornaőr	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Nyikos Dóra	vízhasznosítási ügyintéző	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Reszegi Gábor	létesítményüzemeltető	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>
Szabóné Makra Katalin	igazgatási ügyintéző	<i>Igazgatási és Jogi Osztály</i>
Szalai László	szakágazati vezető	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály</i>
Tar János	vízilétesítmény üzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>